พืชสมุนไพร กับ ฝุ่น PM 2.5

ระบบนิเวศสมุนไพรเศรษฐกิจ ลดมลพิษ ตู้ยารักษาภูมิแพ้ประจำบ้าน

แปลงต้นแบบการปลูกพืชสมุนไพรแบบระบบนิเวศเกษตร : ภาคใต้

ปัญหาของพื้นที่ป่าที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

ปี 2516 มีพื้นที่ป่าไม้ 43.21 % ของพื้นที่ประเทศ

ปี 2566 มีพื้นที่ป่าไม้ 31.57 % ของพื้นที่ประเทศ

ภาคใต้ : เป็นภาคที่มีพื้นที่ป่ามากเป็นอันดับ 2 รองจากภาคเหนือ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของไทย มีพื้นที่ติดทะเลทั้ง 2 ฝั่ง ในทุกปีจะประสบปัญหามลพิษทางอากาศจากประเทศเพื่อนบ้าน การขยายตัวพื้นที่เกษตรกรรม ชุมชน รวมถึงปัญหาไฟป่า

ปี 2516 ภาคใต้มีป่าไม้ 26.07 % ของพื้นที่ป่าทั้งหมด

ปี 2566 ภาคใต้มีป่าไม้ 20.34 % ของพื้นที่ป่าทั้งหมด

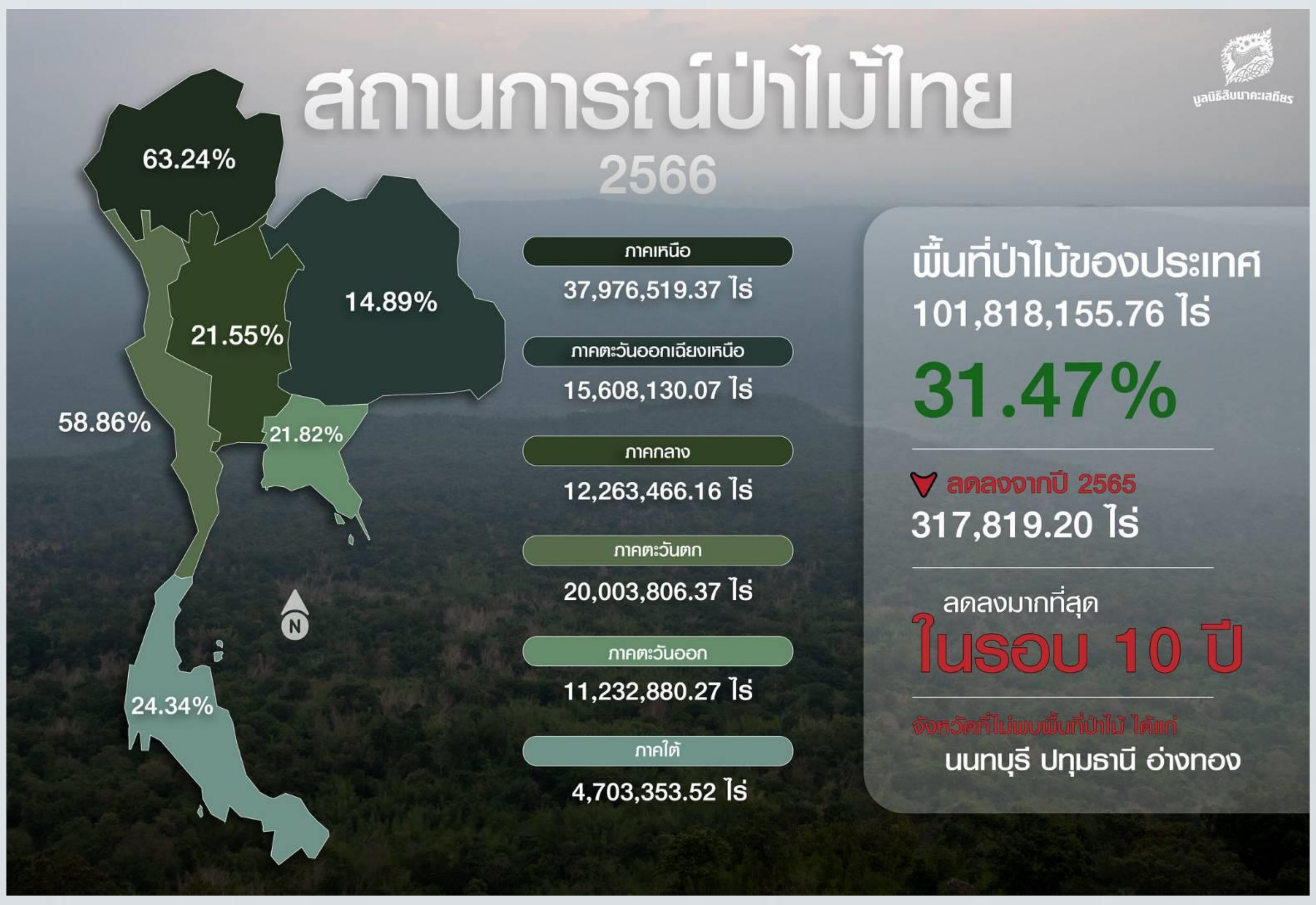

ปัญหาฝุ่น **PM 2.5** ในประเทศไทยเริ่มรุนแรงขึ้นประมาณปี พ.ศ. 2561 และเกิดขึ้นอย่างเนื่องมาทุกปี ซึ่งจะเริ่มเมื่อเข้าสู่ฤดูหนาวประมาณเดือนธันวาคม ถึงเดือนเมษายน แหล่งกำเนิดฝุ่น PM 2.5 มาจากหลายแหล่ง เช่น ควันจากท่อไอเสียรถยนต์ การเผาขยะ การเผาเพื่อเตรียมพื้นที่การทำเกษตรกรรม ไฟป่าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและการลักลอบเผาป่า การก่อสร้าง และโรงงานอุตสาหกรรม

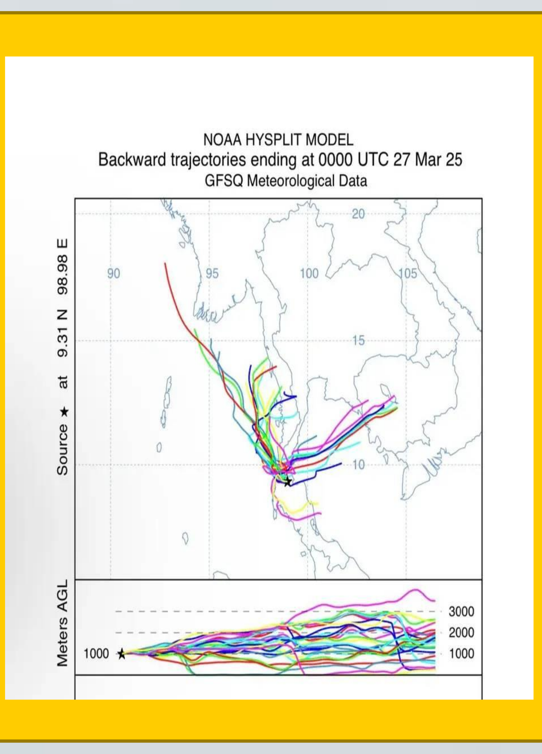

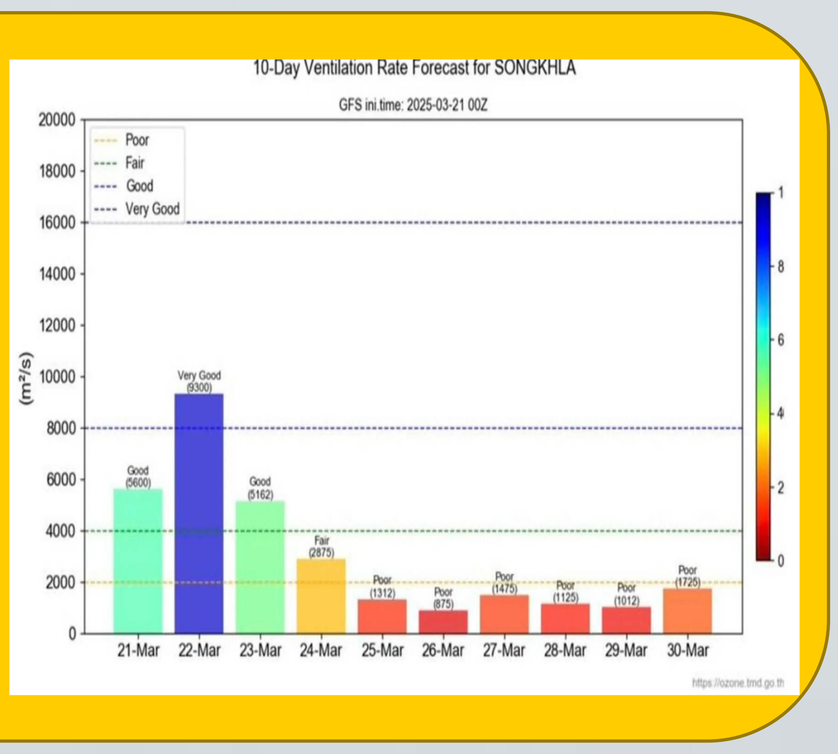

ระดับเรือนยอดชั้นบน (High canopy layer); พืชสมุนไพรยืนต้น

จันทร์เทศ (*Myristica fragrans* Houtt.)

มะขามป้อม (*Phyllanthus emblica* L.)

กานพลู (*Syzygium aromaticum* L.)

หมาก (*Areca catechu* L.)

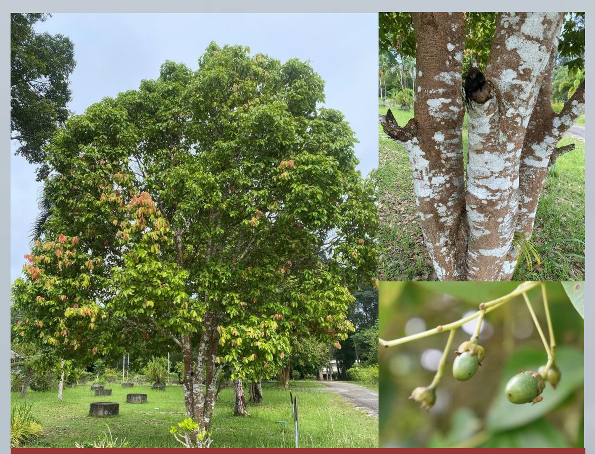
อบเชย (*Cinnamomum verum* J. Presl)

ระดับเรือนยอดชั้นล่าง (Lower canopy layer); พืชสมุนไพรพุ่มและล้มลุก

ดาหลา (*Etlingera elatior* (Jack) R.M. Sm.)

พริกไทย (*Piper nigrum* L.)

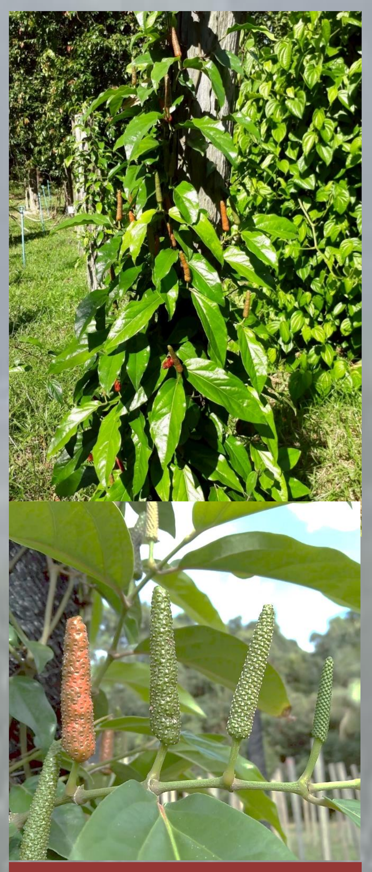
ดีปลี (*Piper retrofractum* Vahl)

กระวาน (*Amomum testaceum*. Ridl.)

ขมิ้นชัน (*Curcuma longa* L.)

การปลูกพืชสมุนไพรในระบบนิเวศภาคใต้

"ปี พ.ศ. 2568 ภาคใต้มีปริมาณฝุ่น PM 2.5 มากที่สุด เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2568 ที่จังหวัดสงขลา มีค่าสูงถึง 32 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อยู่ในระดับสีส้ม (ระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ 37.5 – 75.0 มคก./ลบ.ม.) แม้ไม่ได้อยู่ในระดับที่สูงมากเหมือนภาคกลางและภาคเหนือ แต่กลับส่งผลเสียกับแหล่งท่องเที่ยวในภาคใต้โดยตรง"

>>สาเหตุหลักของฝุ่น PM 2.5 คือ การเผาป่าทั้งในประเทศและจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาสะสมในพื้นที่ภาคใต้ ประกอบกับการขยายตัวของแหล่งท่องเที่ยวเข้าไปในพื้นที่ป่ามากขึ้น ทำให้แหล่งที่ดูดซับมลพิษลดลง

>>จำเป็นต้องสร้างแนวกันมลพิษ การพัฒนาระบบปลูกพืชเศรษฐกิจที่ไม่ใช้สารพิษทางการเกษตร โดยใช้พืชสมุนไพรอัตลักษณ์ภาคใต้ แหล่งปลูก พืชเครื่องเทศที่สำคัญของไทย

- พืชสมุนไพรยืนต้นที่เหมาะสม คือ อบเชย หมาก จันทน์เทศ ก้านพลู มะขามป้อม
- พืชสมุนไพรพุ่มที่เหมาะสม คือ พริกไทย ดีปลี
- พืชสมุนไพรล้มลุกที่เหมาะสม คือ ขมิ้นชัน กระวาน ดาหลา

สถาบันวิจัยพืชสวน 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์: 02-579-0583, 02-940-5484-5 Email: hort@doa.in.th เว็บไซต์: www.doa.go.th/hort